

DI LENARDO IN DILEXPORT

SODBA SODIŠČA (drugi senat)
z dne 15. julija 2004*

V združenih zadevah C-37/02 in C-38/02,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ju je vložilo Tribunale amministrativo regionale per il Veneto (Italija), v postopkih

Di Lenardo Adriano Srl (C-37/02),

Dilexport Srl (C-38/02)

proti

Ministero del Commercio con l'Estero,

za sprejetje predhodne odločbe o veljavnosti členov 1, 3, 4, 5, 6 in 31 Uredbe Komisije (ES) št. 896/2001 z dne 7. maja 2001 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta (EGS) št. 404/93 glede režimov uvoza banan v Skupnost (UL L 126, str. 6),

* Jezik postopka: italijanščina.

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans, predsednik senata, J.-P. Puissochet in R. Schintgen (poročevalec), sodnika, F. Macken in N. Colneric, sodnici,

generalna pravobranilka: C. Stix-Hackl,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorka,

na podlagi pisnih stališč, ki so jih predložili:

- za Di Lenardo Adriano Srl in Dilexport Srl A. Bozzi, C. Gatti, B. Telchini in S. Sacchetto, avvocati,

- za Komisijo Evropskih skupnosti M. Niejahr in A. Aresu, zastopnika,

na podlagi poročila za glavno obravnavo,

na podlagi ustnih navedb, ki so jih na obravnavi 20. novembra 2003 podali Di Lenardo Adriano Srl in Dilexport Srl, ki so ju zastopali A. Bozzi, C. Gatti, B. Telchini in S. Sacchetto, in Komisija, ki jo je zastopal L. Visaggio, zastopnik,

po opredelitvi generalne pravobranilke na obravnavi 20. januarja 2004

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Tribunale amministrativo regionale per il Veneto je 16. januarja 2002 s sklepoma, ki ju je sodno tajništvo Sodišča prejelo 13. februarja 2002, v skladu s členom 234 ES Sodišču predložilo štiri vprašanja za predhodno odločanje glede veljavnosti členov 1, 3, 4, 5, 6 in 31 Uredbe Komisije (ES) št. 896/2001 z dne 7. maja 2001 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta (EGS) št. 404/93 glede režimov uvoza banan v Skupnost (UL L 126, str. 6).

- 2 Ta vprašanja so bila postavljena v okviru dveh postopkov med Di Lenardom Adriano Srl in Dilexportom Srl (v nadaljevanju: uvozni družbi) in Ministero del Commercio con l'Estero (ministrstvo za zunanjo trgovino, v nadaljevanju: ministrstvo), ker je to zavrnilo pripustitev obeh podjetij k razdelitvi tarifnih kvot na področju banan.

Pravni okvir

Uredba št. 404/93 v svojem izvirnem besedilu

- 3 Z Naslovom IV Uredbe Sveta (EGS) št. 404/93 z dne 13. februarja 1993 o skupni ureditvi trga za banane (UL L 47, str. 1) je bila s 1. julijem 1993 vzpostavljena skupna

ureditev uvoza banan, ki je nadomestila različne nacionalne ureditve. Vzpostavila je razliko med „bananami iz Skupnosti“, pridelanimi v Skupnosti, in „bananami iz tretjih držav“, ki niso afriške, karibske ali pacifiške države (v nadaljevanju: države AKP). Glede teh je bila dodatno vzpostavljena razlika med „netradicionalnimi bananami iz AKP“ in „tradicionalnimi bananami iz AKP“, odvisno od tega, ali so presegle tradicionalno določene količine vsake od teh držav AKP, določene v Prilogi k Uredbi 404/93.

- 4 Člen 18 Uredbe št. 404/93 je določal, da se za uvoz banan vsako leto odpre carinska kvota za uvoz banan, ki v skladu s členom 19(1) te uredbe obsega 66,5 % za uvoznike, ki so prodajali banane iz tretjih držav in/ali netradicionalne banane iz AKP (kategorija A), 30 % za uvoznike, ki so prodajali banane iz Skupnosti in/ali tradicionalne banane iz AKP (kategorija B), in 3,5 % za uvoznike, ki so leta 1992 začeli trgovati z bananami, ki niso bile pridelane v Skupnosti, in/ali s tradicionalnimi bananami iz AKP (kategorija C).

- 5 Člen 19(2), prvi stavek, Uredbe št. 404/93 je določal:

„Na podlagi ločenih izračunov za vsako kategorijo uvoznikov iz odstavka 1 [...] vsak uvoznik pridobi uvozna dovoljenja na podlagi povprečnih količin banan, ki jih je prodal v zadnjih treh letih, za katera so na voljo podatki.“

- 6 13., 14., 15. in 16. uvodna izjava Uredbe št. 404/93 določajo:

„ker je zaradi uskladitve z zgoraj naštetimi cilji in ob upoštevanju posebnih značilnosti prodaje banan treba pri vodenju carinske kvote razlikovati med subjekti, ki so že trgovali z bananami iz tretjih držav in netradicionalnimi bananami iz držav AKP, in subjekti, ki so že trgovali z bananami, pridelanimi v Skupnosti, ter hkrati določeno količino dati na voljo novim uvoznikom, ki so šele pred kratkim začeli trgovinsko dejavnost ali pa nameravajo začeti trgovinsko dejavnost na tem področju;

ker bi bilo treba izdajati posamična uvozna dovoljenja uvoznikom iz vsake zgoraj določene kategorije na podlagi povprečne količine banan, ki jo je uvoznik prodal v preteklih treh letih, za kar so na voljo statistični podatki, da ne bi prekinili obstoječih trgovskih vezi, obenem pa bi dopustili določen razvoj tržnih struktur;

ker se pri sprejemanju dodatnih meril, ki jih morajo upoštevati uvozniki, Komisija ravna po načelu, da je treba fizičnim ali pravnim osebam, ki so prevzele poslovno tveganje prodaje banan, izdati dovoljenja in da je treba preprečevati motnje normalnih trgovinskih odnosov med osebami, ki se nahajajo na različnih točkah prodajne verige;

ker morajo države članice, ob upoštevanju tržnih struktur, na podlagi postopkov in kriterijev, ki jih sprejme Komisija, voditi popis uvoznikov in določati prodane količine, ki se uporabijo kot referenca za izdajo potrdil;“

- 7 Zlasti na podlagi člena 20 Uredbe št. 404/93 sprejeta Uredba Komisije (EGS) št. 1442/93 z dne 10. junija 1993 z izvedbenimi določbami za uvozni režim banan v Skupnost (UL L 142, str. 6) je določala merila za določitev vrste uvoznikov iz kategorije A in B, ki bi lahko na podlagi dejavnosti, ki so jo izvajali v referenčnem obdobju, vlagali zahteve za uvozna dovoljenja.

Uredba št. 404/93, spremenjena z Uredbo št. 1637/98

- 8 Svet je sprejel Uredbo (ES) št. 1637/98 z dne 20. julija 1998 o spremembi Uredbe (EGS) št. 404/93 (UL L 210, str. 28), ki se je v skladu z njenim členom 2(2) uporabljala od 1. januarja 1999. Zatem je Komisija sprejela Uredbo (ES) št. 2362/98 z dne 28. oktobra 1998 o spremembi Uredbe št. 404/93 o skupni ureditvi trga za banane v Skupnost (UL L 293, str. 32), ki na podlagi člena 31, z učinkom od 1. januarja 1999, razveljavlja Uredbo št. 1442/93.
- 9 Ureditev uvoza banan, kot je bila spremenjena s temi uredbami, je ohranila razlikovanje med tradicionalnimi bananami iz AKP, netradicionalnimi bananami iz AKP in bananami iz tretjih držav. Člen 16(2) Uredbe št. 404/93, spremenjen z Uredbo št. 1637/98, je določal:

„[...]“

V okviru tega naslova:

1. „tradicionalni uvoz iz držav AKP“ pomeni uvoz banan po poreklu iz držav, naštetih v prilogi k tej uredbi, v Skupnost, največ do količine 857.700 ton (neto teža) letno; te banane se označijo kot „tradicionalne banane iz AKP“;

2. „netradicionalni uvoz iz držav AKP“ pomeni uvoz banan po poreklu iz držav AKP, v Skupnost, ki niso zajete v opredelitvi iz točke 1; te banane se označijo kot „netradicionalne banane“;

3. „uvoz iz tretjih držav, ki niso članice AKP“ pomeni uvoz banan po poreklu iz tretjih držav, razen držav AKP, v Skupnost; te banane se označijo kot „banane iz tretjih držav“.

¹⁰ Vendar je bila v okviru ureditve uvoza banan, spremenjene s temi uredbami, ukinjena zlasti razdelitev kvot med tri kategorije različnih uvoznikov; Uredba št. 2362/98 preprosto predvideva razdelitev med „tradicionalne dobavitelje“ in „nove dobavitelje“, ki so opredeljeni v členih 3 in 7 te uredbe. Prav tako je bila, na podlagi značaja njihovih dejavnosti na trgu, odpravljena poddelitev dobaviteljev kategorij A, B in C.

- 11 Glede „tradicionalnih dobaviteljev“ sta člena 3 in 4 Uredbe št. 2362/98 določala:

„Člen 3

V smislu te uredbe so ‚tradicionalni dobavitelji‘ gospodarski subjekti, ki so v odločilnem obdobju za določitev njihovih referenčnih količin in v obdobju registracije v skladu s členom 5 ustanovljeni v Skupnosti in so za svoj račun v referenčnem obdobju uvozili minimalno količino banan iz tretjih držav in/ali držav AKP z namenom naknadne prodaje v Skupnost.

Minimalna količina v skladu s prvo alineo znaša 100 ton v enem letu referenčnega obdobja. Minimalna količina znaša 20 ton, če se uvažajo izključno banane, dolge največ 10 centimetrov.

Člen 4

1. Vsakemu tradicionalnemu dobavitelju, registriranemu v državi članici v skladu s členom 5, se za vsako leto in za vsa porekla iz Priloge I dodeli enotna referenčna količina na podlagi količine banan, ki jih je dejansko uvozil v referenčnem obdobju.

2. Za uvoze, ki so bili opravljeni leta 1999 v okviru tarifnih kvot in tradicionalnih banan iz držav AKP, pomenijo referenčno obdobje leta 1994, 1995 in 1996.“

12 Člen 7 Uredbe št. 2362/98 je opredelil „nove uvoznike“ tako:

„Za namen te Uredbe so ‚novi dobavitelji‘ glede uvoza v okviru tarifnih kvot in tradicionalnih banan iz držav AKP gospodarski subjekti, ki so v času registracije ustanovljeni v Skupnosti in

- a) so samostojno in za svoj račun opravljali samostojno gospodarsko dejavnost uvoza svežega sadja in zelenjave iz poglavij 7 in 8 tarifne in statistične nomenklature in skupne carinske tarife ali proizvodov iz poglavja 9, če so v enem od treh let, neposredno pred letom, v zvezi s katerim so zaprosili za registracijo, uvažali tudi proizvode iz poglavij 7 in 8 tarifne in statistične nomenklature, in
- b) so v okviru te dejavnosti v obdobju, navedenem v točki a), opravljali uvoze z deklarirano carinsko vrednostjo najmanj 400.000 ECU.“

13 Na zahtevo in po predložitvi varščine je bila „novim dobaviteljem“ dodeljena določena letna količina za uvoz banan, ki jo je določila Komisija na podlagi vseh

predloženih posameznih zahtevkov in ob upoštevanju skupno dodeljene količine novim uvoznikom v zadevnem letu.

- 14 Člen 11(1) Uredbe št. 2362/98, ki se je uporabljal za „nove dobavitelje“, je določal:

„Države članice zagotovijo skladnost določb tega oddelka [z naslovom ‚novi dobavitelji‘].

Zagotavljajo zlasti, da zadevni dobavitelji aktivno opravljajo uvozno dejavnost za svoj račun kot uvozniki v Skupnost na področju, določenem v členu 7; in da z vidika njihove trgovinske dejavnosti, delavcev in poslovanja delujejo kot avtonomna gospodarska enota.“ Če se predvideva, da te predpostavke ne bi mogle biti izpolnjene, so zahteve po registraciji in dodelitvi letne količine dopustne le, če zadevni uvoznik predloži ustrezne in po mnenju pristojnega nacionalnega organa zadostne dokaze.“

Uredba št. 404/93, spremenjena z Uredbo št. 216/2001

- 15 Člen 1 Uredbe Sveta (ES) št. 216/2001 z dne 29. januarja 2001 o spremembi Uredbe (EGS) št. 404/93 (UL L 31, str. 2) spreminja člene od 16 do 20 Uredbe št. 404/93. Člen 1 se v skladu s členom 2(2) Uredbe 216/2001 v povezavi s členom 1 Uredbe Komisije (ES) št. 395/2001 z dne 27. februarja 2001 o določitvi posameznih indikativnih količin in posamičnih zgornjih mej za izdajo dovoljenj za uvoz banan v

Skupnost v drugem četrletju 2001 v okviru tarifnih kvot oziroma kot dela količine tradicionalnih banan iz držav AKP (UL L 58, str. 11) uporablja od 1. julija 2001.

- 16 Člen 18(1) Uredbe št. 404/93, spremenjen z Uredbo št. 216/2001, določa uvedbo letnih tarifnih kvot (kvote A, B in C). Njegov tretji pododstavek določa:

„Komisija lahko na podlagi sporazuma s pogodbenicami Svetovne trgovinske organizacije, ki kažejo večje zanimanje za nabavo banan, tarifni kvoti A in B razdeli med državami dobaviteljicami.“

- 17 Člen 19 Uredbe št. 404/93, spremenjene z Uredbo št. 216/2001, določa:

„(1) Tarifne kvote se lahko upravljajo v skladu z metodo, ki temelji na upoštevanju tradicionalnih trgovinskih tokov (tradicionalni izvajalci/novinci), in/ali drugimi metodami.

(2) Sprejeta metoda mora ustrezno upoštevati potrebo po ohranjanju ravnovesja na trgu Skupnosti.“

18 Na podlagi člena 20(a) spremenjene Uredbe lahko Komisija po postopku iz člena 27 sprejme določbe za izvajanje „pravil za upravljanje tarifnih kvot, navedenih v členu 18“.

19 Ta pravila za upravljanje so določena v Uredbi št. 896/2001. V skladu z njenim členom 32 je začela ta uredba veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*, to je 9. maja 2001, uporabljati pa se je začela 1. julija 2001.

20 Člen 1 te uredbe določa:

„Ta uredba določa podrobna pravila za uporabo režima za uvoz banan v skladu s carinskimi kvotami iz člena 18(1) Uredbe (EGS) št. 404/93 in zunaj teh kvot.“

21 Člen 2 Uredbe št. 896/2001 določa carinske kvote iz člena 1, in sicer 83 % za „tradicionalne dobavitelje, kakor so opredeljeni v členu 3(1)“, in 17 % za „netradicionalne dobavitelje, kakor so opredeljeni v členu 6“.

22 Naslov II te uredbe se v členih od 3 do 21 nanaša na „upravljanje carinskih kvot“.

23 Členi od 3 do 6 Uredbe št. 896/2001 določajo:

„Člen 3

Za namene te uredbe:

1. ‚tradicionalni dobavitelj‘ pomeni gospodarske subjekte, bodisi fizične bodisi pravne osebe, posamezne subjekte ali skupine s sedežem v Skupnosti, ki so za svoj račun od proizvajalcev kupili minimalno količino banan s poreklom iz tretjih držav ali, odvisno od primera, ki so take proizvode proizvedli, dostavili in prodali v Skupnosti v obdobju določanja referenčnih količin.

Dejavnosti, kot jih navaja prejšnji pododstavek, se v nadaljnjem besedilu imenujejo ‚primarni uvoz‘.

Minimalna količina iz prvega pododstavka je 250 ton, uvoženih v katerem koli posameznem letu referenčnega obdobja. Ta minimalna količina je 20 ton, kadar se trženje ali uvoz nanaša samo na banane, dolge 10 cm ali manj;

2. ‚tradicionalni dobavitelj A/B‘ pomeni tradicionalne dobavitelje, ki so primarno uvozili minimalno količino ‚banan iz tretjih držav‘ in/ali ‚netradicionalnih banan

AKP, v skladu z opredelitvami iz člena 16 Uredbe (EGS) št. 404/93, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1637/98 [...];

3. ‚tradicionalni dobavitelj C‘ pomeni tradicionalne dobavitelje, ki so primarno uvozili minimalno količino ‚tradicionalnih banan AKP‘, v skladu z opredelitvami omenjenega člena 16, kot je bil spremenjen z Uredbo (ES) št. 1637/98.

Člen 4

1. Referenčna količina za vsakega tradicionalnega dobavitelja A/B, ki vloži pisni zahtevek najpozneje do 11. maja 2001, se določi na podlagi povprečja primarnega uvoza banan iz tretjih držav in/ali netradicionalnih banan AKP v letih 1994, 1995 in 1996, ki se je upoštevalo za leto 1998 za namene upravljanja carinske kvote za uvoz banan iz tretjih držav in netradicionalnih banan AKP, v skladu z določbami člena 19 (2) Uredbe (EGS) št. 404/93, ki so se v letu 1998 uporabljale za kategorijo dobaviteljev iz odstavka 1(a) navedenega člena.

2. Referenčna količina za vsakega tradicionalnega uvoznika C, ki vloži pisni zahtevek najpozneje do 11. maja 2001, se določi na podlagi povprečja primarnega uvoza tradicionalnih banan AKP v letih 1994, 1995 in 1996, ki se je uporabilo za leto 1998, kot tradicionalna količina banan AKP.

3. Dobavitelji, ki so nastali z združevanjem drugih tradicionalnih dobaviteljev, ki imajo v skladu s to uredbo vsak svoje pravice, uživajo enake pravice kot dobavitelji, iz katerih izhajajo.

Člen 5

1. Države članice najpozneje do 15. maja 2001 uradno obvestijo Komisijo o vsoti referenčnih količin iz člena 4(1) in (2).

2. Na podlagi informacij, prejetih v skladu z odstavkom 1, in glede na skupne količine, ki so na voljo v skladu s carinskimi kvotami A/B in C, Komisija, kadar je ustrezno, določi en sam izravnalni koeficient, ki se uporablja za vsako referenčno količino posameznega dobavitelja.

3. Kadar se uporablja odstavek 2, pristojni organi najpozneje do 7. junija 2001 obvestijo vsakega dobavitelja o njegovi referenčni količini, kot je bila prilagojena z izravnalnim koeficientom.

4. Pristojni organi v vsaki državi članici so navedeni v prilogi. Ta seznam Komisija spremeni na zahtevo zadevnih držav članic.

[...]

Člen 6

Za namene te uredbe ‚netradicionalni dobavitelj‘ pomeni gospodarske subjekte, ki imajo ob času registracije sedež v Skupnosti in ki:

- a) so neodvisno in za svoj račun delovali v gospodarski dejavnosti uvoza svežih banan, ki sodijo pod oznako KN 0803 00 19, v Skupnost v enem od dveh let pred letom, v zvezi s katerim so zaprosili za registracijo;
- b) so s to dejavnostjo uvozili pridelke do deklarirane carinske vrednosti 1.200.000 EUR ali več v obdobju iz točke a); in
- c) nimajo referenčne količine kot tradicionalni dobavitelji po carinski kvoti, za katero prosijo za registracijo v skladu s členom 7, in ki niso fizične ali pravne osebe, ki so v smislu člena 143 Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 (z dne 2. julija 1993, ki določa podrobna pravila za uporabo Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 253, str. 1)) povezane s tradicionalnim dobaviteljem.“

²⁴ Zadnja točka člena 143 Uredbe št. 2454/93, spremenjene z Uredbo Komisije (ES) št. 46/1999 z dne 8. januarja 1999 (UL L 10, str. 1), določa:

„1. Za namene Naslova II Poglavja 3 zakonika in tega naslova se osebi štejeta za povezani, samo če:

a) če je ena od njiju član vodstva ali uprave podjetja drugega in obratno;

b) če pravno nastopata kot družbenika;

[...]

d) če katera koli oseba neposredno ali posredno ima, poseduje ali nadzoruje 5 ali več odstotkov delnic ali deležev z glasovalno pravico obeh oseb;

e) če ena od njiju neposredno ali posredno nadzira drugo;

f) če obe neposredno ali posredno nadzira tretja oseba;

g) če skupaj neposredno ali posredno nadzirata tretjo osebo;

[...]

2. Za namene tega naslova osebi, ki sta v poslu med seboj povezani tako, da je ena od njiju edini zastopnik, edini distributer ali edini koncesionar druge, se štejeta za medsebojno povezani samo, če zanju velja eno od meril iz odstavka 1.“

25 Člen 7(1) Uredbe št. 896/2001 določa:

„Dobavitelji se lahko registrirajo v eni sami državi članici po svoji izbiri, in sicer kot netradicionalni dobavitelji po carinski kvoti A/B in/ali carinski kvoti C.

Tradicionalni dobavitelji po carinski kvoti se lahko registrirajo kot netradicionalni dobavitelji za carinsko kvoto, za katero nimajo referenčne količine.

Vendar se tradicionalni dobavitelji C lahko registrirajo kot netradicionalni dobavitelji po carinski kvoti A/B samo, če lahko predložijo dokaz, da so v določenem obdobju uvozili banane iz tretjih držav in/ali netradicionalne banane AKP v deklarirani carinski vrednosti, določeni v točki (b) člena 6.“

26 3., 4. in 6. uvodna izjava Uredbe št. 896/2001 utemeljujejo spremembe prejšnje uredbe tako:

„(3) Člen 19 Uredbe Sveta (EGS) št. 404/93 določa, da se carinske kvote lahko upravljajo v skladu z metodo, ki temelji na upoštevanju tradicionalnih trgovinskih tokov (tradicionalni/novi), in/ali drugimi metodami. Pri izvajanju nove ureditve od druge polovice leta 2001 dalje je priporočljivo, da se odobri dostop do carinskih kvot tradicionalnim dobaviteljem, ki so v referenčnem obdobju za svoj račun kupovali sveže proizvode od proizvajalcev iz tretjih držav, jih pridelovali sami ali odpremljali v carinsko območje Skupnosti in raztovarjali na njem. Za namene te uredbe se te dejavnosti imenujejo ‚primarni uvoz‘.

(4) Treba bi bilo sprejeti enotno opredelitev tradicionalnih dobaviteljev za vse carinske kvote in določiti njihove referenčne količine v skladu z istimi pravili, vendar ločeno, odvisno od tega, ali so ti dobavitelji v referenčnem obdobju oskrbovali trg Skupnosti z bananami po poreklu iz držav AKP ali s tradicionalnimi bananami AKP v smislu opredelitev iz člena 16 Uredbe (EGS) št. 404/93, ki se je uporabljal pred spremembo, ki je bila sprejeta z Uredbo (ES) št. 216/2001.

[...]

(6) Določen delež carinskih kvot je treba rezervirati za netradicionalne dobavitelje. Ta delež mora omogočiti dobaviteljem, ki v referenčnem obdobju niso opravili nobenega primarnega uvoza, da še naprej trgujejo in se prilagodijo novim pravilom ter da novim dobaviteljem omogoči vključitev v to uvozno trgovino, s čimer se spodbuja zdrava konkurenca.

(7) Izkušnje večletne uporabe uvoznega režima Skupnosti za banane kažejo na potrebo po zaostritvi meril za netradicionalne dobavitelje in meril upravičenosti za nove dobavitelje, da bi se izognili registraciji zgolj navideznih subjektov in odobritvi dodeljenih količin za lažne ali špekulativne zahtevke. Zlasti je upravičeno zahtevati minimalne izkušnje z uvozom svežih banan.

[...]“

27 Peta uvodna izjava Uredbe št. 896/2001 opravičuje ohranitev let 1994, 1995 in 1996 kot „referenčno obdobje“:

„Referenčno obdobje, ki se bo uporabljalo za opredelitev kategorij dobaviteljev in določitev referenčnih količin tradicionalnih dobaviteljev, bi moralo biti triletno obdobje od 1994 do 1996. To triletno obdobje od 1994 do 1996 je zadnje obdobje, za katerega ima Komisija dovolj zanesljive podatke o primarnem uvozu. Uporaba tega obdobja lahko tudi reši spor z nekaterimi trgovinskimi partnerji Skupnosti, ki traja že vrsto let. Glede na razpoložljive podatke, ki so jih uporabljali za upravljanje kvot, določenih leta 1998, tradicionalnih dobaviteljev ni treba registrirati.“

28 Člen 31 Uredbe št. 896/2001 določa:

„Uredba (ES) št. 2362/98 se s 1. julijem 2001 razveljavi.

Vendar se še naprej uporablja za uvozna dovoljenja, izdana za leto 2001.“

Postopek v glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 29 Obe uvozni družbi, družbi italijanskega prava, ki uvažata in prodajata sveže banane iz tretjih držav, sta od leta 1993 v Italiji priznani in registrirani kot uvoznika, ki sta pripuščena k dodelitvi carinskih kvot v smislu Uredbe št. 404/93 in podrobnih določb Komisije. Tako jima je bila do 30. junija 2001 priznana dodelitev carinskih kvot A/B.
- 30 Iz dokumentov postopka izhaja, da sta bili obe uvozni družbi, v skladu s členom 143 Uredbe št. 2454/93, povezani z Di Lenardo SpA, družbo, ki je „tradicionalni dobavitelj A/B“ v smislu člena 3 Uredbe št. 896/2001.
- 31 V skladu s členom 4(1) Uredbe 896/2001 sta uvozni družbi z dopisom z dne 11. maja 2001 pri ministrstvu vložili zahtevek za udeležbo pri carinskih kvotah A/B za drugo polovico leta 2001.
- 32 Z odločbo z dne 17. maja 2001 je ministrstvo zavrnilo zahtevke z obrazložitvijo, da naj ne bi bile izpolnjene predpostavke iz člena 4(1) Uredbe št. 896/2001, ker vlagatelja zahtevkov v letih 1994, 1995 in 1996 nista opravila nobenega primarnega uvoza banan.

- 33 Zaradi tega sta uvozni družbi pri Tribunale amministrativo regionale per il Veneto vložili tožbo za razglasitev ničnosti odločbe in za ugotovitev, da ju je ministrstvo dolžno kot tradicionalna dobavitelja na področju banan pripustiti k dodelitvi carinskih kvot A/B za drugo polovico leta 2001. V utemeljitev svojih tožb sta uveljavljali zlasti, da naj bi bila Uredba št. 896/2001 neveljavna, ker naj bi bila v nasprotju z Uredbo št. 404/93, spremenjeno z Uredbo št. 216/2001, in naj bi kršila člena 5(1) in (2) ES in 7 ES, načeli pravne varnosti in varstva zaupanja v pravo ter člen 6(1) in (2) EU.
- 34 Ministrstvo je predlagalo zavrnitev tožb z obrazložitvijo, da uvozni družbi nista bili nikoli dejavni kot „primarna uvoznika“, ampak kot „sekundarna uvoznika“ ali „imetnika zorilnic“ banan, zato po sprejetju Uredbe št. 896/2001 ne bi mogli biti pripuščeni k dodelitvi carinskih kvot.
- 35 Predložitveno sodišče meni, da mora na Sodišče nasloviti predlog za sprejetje predhodne odločbe glede veljavnosti Uredbe št. 896/2001, saj naj bi ta uvedla novo klasifikacijo dobaviteljev v okviru skupne ureditve trga za banane, uporabila pojem „primarni uvoz“, da bi bili k razdelitvi carinskih kvot pripuščeni tudi „tradicionalni dobavitelji“ v smislu člena 3 te uredbe, in določila nove omejitve dostopa, ki naj v smislu člena 6 te uredbe k razdelitvi carinskih kvot ne bi pripustile „netradicionalnih dobaviteljev“.
- 36 Zato je Tribunale amministrativo regionale per il Veneto prekinilo postopek in Sodišču v predhodno odločanje predložilo naslednja vprašanja:

- „1. Ali so, prvič, členi 1, 3, 4, 5 in 31 Uredbe Komisije (ES) št. 896/2001, glede na načelo ločitve nalog in pristojnosti institucij Skupnosti (zlasti Sveta in Komisije) v nasprotju s Pogodbo ES, zlasti s členom 7 Pogodbe ES (nekdanji člen 4) in z drugimi določbami ali načeli Pogodbe?

2. Ali zgoraj navedene določbe Uredbe Komisije (ES) št. 896/2001 kršijo načelo prepovedi povratne veljavnosti zakonov in z njo povezani načeli varstva zaupanja v pravo in pravne varnosti?

3. Ali so določbe Uredbe Komisije (ES) št. 896/2001 v nasprotju z Uredbo Sveta (EGS) št. 404/93 z dne 13. februarja 1993 (s poznejšimi spremembami in dopolnitvami), predvsem s členom 20 te uredbe?

4. Če je odgovor na postavljena vprašanja nikalen: ali člen 6 zgoraj navedene uredbe Komisije, zlasti določba točke c, v skladu s katero so osebe, ki so povezane s tradicionalnimi dobavitelji, izključene iz dodelitve carinskih kvot tudi kot netradicionalni dobavitelj, krši načelo svobodnega opravljanja poklicne dejavnosti, v tem primeru gospodarsko svobodo opravljanja trgovinske dejavnosti?“

³⁷ S sklepom predsednika Sodišča z dne 15. aprila 2002 sta bili zadevi C-37/02 in C-38/02 združeni za namen pisnega in ustnega postopka ter izdaje skupne odločbe.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prva tri vprašanja

- 38 Predložitveno sodišče s prvimi tremi vprašanji Sodišče sprašuje o veljavnosti členov 1, 3, 4, 5 in 31 Uredbe št. 896/2001 glede v zvezi z načeloma dodelitve pooblastil in delitve pristojnosti med institucijami Skupnosti, določenimi v členu 7 ES, ter glede na določbe o pristojnosti iz člena 20 Uredbe št. 404/93 in glede na načela prepovedi povratne veljavnosti zakonov, varstva zaupanja v pravo in pravne varnosti.
- 39 Komisija najprej uveljavlja, da veljavnosti členov 1 in 31 Uredbe št. 896/2001 ni treba presoјati, ker naj bi bila splošno veljavna in naj ne bi vplivala na odločitev v postopku v glavni stvari.
- 40 Glede tega je treba opozoriti, da člen 1 Uredbe št. 896/2001 določa le predmet te uredbe, s katero so „določena podrobna pravila za uporabo ureditve za uvoz banan v skladu s carinskimi kvotami iz člena 18(1) Uredbe Sveta (EGS) št. 404/93 po eni strani in za uvožene količine zunaj tega okvira po drugi strani.“
- 41 Niti v predložitvenih sklepih niti v stališčih uvoznih družb niso bile predložene trditve, da naj bi bil člen 1 Uredbe št. 896/2001 glede na načela in določbe iz prvih treh vprašanj neveljaven.

- 42 Zato je treba že na tem mestu ugotoviti, da presoja prvih treh vprašanj ni pokazala ničesar, kar bi lahko vplivalo na veljavnost člena 1 Uredbe št. 896/2001.
- 43 Člen 31 Uredbe št. 896/2001 določa razveljavitev Uredbe št. 2362/98, nekdanje izvedbene uredbe Komisije, s 1. julijem 2001, vendar ohranja veljavnost te uredbe za uvozna dovoljenja, izdana za leto 2001.
- 44 Ker se med prvimi tremi vprašanji en očitek nanaša na kršitev načel prepovedi povratne veljavnosti, varstva zaupanja v pravo in pravne varnosti, o upoštevnosti člena 31 Uredbe št. 896/2001 za odločitev v postopku v glavni stvari na tej stopnji ni mogoče podvomiti. Zato je treba presoditi trditve, ki se navajajo proti veljavnosti tega člena.

Meje izvedbenih pooblastil, prenesenih na Komisijo

Stališča, predložena Sodišču

- 45 Uvozni družbi navajata, da lahko vsaka institucija Skupnosti deluje le v mejah pristojnosti, določenih v Pogodbi, in da člen 20 Uredbe št. 404/93, spremenjene z Uredbo št. 216/2001, pooblašča Komisijo le za sprejemanje izvedbenih določb.

S sprejetjem Uredbe št. 896/2001 pa naj bi Komisija nadomestila Svet kot zakonodajalca.

- 46 Uvedba pojma primarnega uvoznika v smislu člena 3 Uredbe št. 896/2001 in določba, da lahko le primarni uvozniki štejejo za tradicionalne dobavitelje, naj bi presegala na Komisijo prenesena izvedbena pooblastila. Komisija naj bi vse dobavitelje, ki niso kupovali pri proizvajalcih ali niso bili sami proizvajalci, ki bi bili v skladu z veljavno uredbo Sveta priznani kot tradicionalni dobavitelji, samovoljno izločila s trga banan. S tem naj bi ravnala v nasprotju s ciljem Uredbe št. 404/93, ki naj bi bil preprečevanje motenj trgovinskih odnosov med osebami, ki se nahajajo na različnih stopnjah trgovanja na zadevnem področju.
- 47 Uvozni družbi na podlagi tega sklepa, da člen 3 Uredbe št. 896/2001 in posledično tudi z njim povezani členi 4, 5 in 31 te uredbe kršijo člen 7 ES.
- 48 Komisija navaja, da bi bilo treba v skladu s sodno prakso Sodišča izraz izvedba na področju kmetijstva in pooblastilo, določeno v členu 20 Uredbe št. 404/93, razlagati široko.
- 49 Uredba št. 404/93 naj ne bi vsebovala natančne opredelitve pojma „izvajalec“ oziroma „uvoznik“, temveč naj bi objektivno določala le različne skupine uvozov banan. Le v 13. uvodni izjavi Uredbe št. 404/93 se naj bi razlikovalo med „subjekti, ki so že trgovali z bananami iz tretjih držav in netradicionalnimi bananami iz držav

AKP“ in usmerilo na „nove uvoznike, ki so šele pred kratkim začeli trgovinsko dejavnost ali pa nameravajo začeti trgovinsko dejavnost na tem področju“. Iz tega sledi, da naj Svet ne bi želel določiti strogih subjektivnih meril za izdajo uvoznih dovoljenj.

- 50 Komisija naj bi morala zato izvajati temeljno uredbo Sveta, pri čemer bi morala paziti, da ne bi motila normalnih trgovinskih odnosov med različnimi dobavitelji na tem področju in da bi omogočila postopni razvoj tržnih struktur, kot zahtevajo 14., 15. in 16. uvodna izjava Uredbe št. 404/93.
- 51 Po mnenju Komisije naj bi tesna zveza, ki naj bi jo Uredba št. 896/2001 vzpostavljala med „tradicionalnimi dobavitelji“ in „primarnim uvozom“, uvoznikom, ki sledijo tradicionalnim tokovom, s čimer prevzemajo strožjo odgovornost, zagotavljala boljši razvoj struktur za trženje banan iz tretjih držav in preglednost v trgovinskih odnosih med dobavitelji na tem področju. Tako naj bi Komisija, kot je določeno v 15. uvodni izjavi Uredbe št. 404/93, „ravnala po načelu, da je treba fizičnim ali pravnim osebam, ki so prevzele poslovno tveganje prodaje banan, izdati dovoljenja“ in pri tem „upoštevala zahtevo po preprečevanju motenj normalnih trgovinskih odnosov med osebami, ki se nahajajo na različnih točkah prodajne verige.“
- 52 Pojem „primarni uvoz“ v ureditvi Skupnosti za banane naj ne bi bil nov in naj bi se nahajal že v členu 3(1)(a) Uredbe št. 1442/93. Natančneje, uporaba meril dejanskega uvoza, ki je uporabljena v členu 3 Uredbe št. 2362/98, naj bi imela določene omejitve in bi lahko pripeljala do zlorabe. Poleg tega naj bi bilo tradicionalnim dobaviteljem, ki niso opravili nobenega primarnega uvoza, to pomeni „imetnikom zorilnic“, od leta

1993 na voljo dolgo prehodno obdobje osmih let do prve polovice leta 2001, da bi se postopoma prilagodili na nova merila pri udeležbi na carinskih kvotah.

- 53 Komisija nazadnje meni, da ni nič takega, kar bi lahko vplivalo na veljavnost člena 3 Uredbe št. 896/2001.

— Presoja Sodišča

- 54 Člen 20 Uredbe št. 404/93, spremenjene z Uredbo št. 216/2001, daje Komisiji pristojnost, da sprejme izvedbene določbe, ki se nanašajo predvsem na pravila za upravljanje tarifnih kvot, navedenih v členu 18 te uredbe.

- 55 V skladu z ustaljeno sodno prakso iz konteksta Pogodbe, v katerega je treba postaviti člen 211 ES, in iz zahtev prakse izhaja, da je treba izraz „izvedba“ razlagati široko. Ker lahko zgolj Komisija stalno in pozorno sledi razvoju kmetijskih trgov in ustrezno hitro ukrepa, lahko Svet na tem področju nanjo prenese široke pristojnosti. Zato je treba meje teh pristojnosti presojati predvsem glede na temeljne splošne cilje obravnavane ureditve trga (sodbi z dne 29. junija 1989 v zadevi Vreugdenhil in drugi, 22/88, Recueil, str. 2049, točka 16, in z dne 4. februarja 1997 v zadevi Belgija in Nemčija proti Komisiji, C-9/95, C-23/95 in C-156/95, Recueil, str. I-645, točka 36).

- 56 Tako je Sodišče odločilo, da je Komisija na področju kmetijstva pooblaščen za sprejemanje vseh potrebnih ali smotrnih ukrepov za izvedbo temeljne uredbe, če ji ne nasprotujejo oziroma ne nasprotujejo predpisom o uporabi, ki jih je sprejel Svet (sodba z dne 15. maja 1984 v zadevi Zuckerfabrik Franken, 121/83, Recueil, str. 2039, točka 13, in zgeraj navedena sodba Belgija in Nemčija proti Komisiji, točka 37).
- 57 Glede upravljanja tarifnih kvot Uredba št. 404/93, spremenjena z Uredbo št. 216/2001, ne vsebuje opredelitve uvoznikov, katerim se lahko dodelijo tarifne kvote. Člen 19 te uredbe v prvem odstavku določa le, da se „tarifne kvote lahko upravljajo v skladu z metodo, ki temelji na upoštevanju tradicionalnih trgovinskih tokov (tradicionalni izvajalci/novinci), in/ali drugimi metodami“, ter v drugem odstavku, da mora sprejeta metoda „ustrezno upoštevati potrebo po ohranjanju ravnovesja na trgu Skupnosti“. Take splošne določbe nedvomno puščajo Komisiji široko polje proste presoje.
- 58 V tem smislu iz člena 3 Uredbe št. 896/2001 izhaja, da bi lahko le primarni uvozniki, to pomeni posamezni subjekti, „ki so za svoj račun od proizvajalcev kupili minimalno količino banan [...] ali, odvisno od primera, ki so take proizvode proizvedli, dostavili in prodali v Skupnost“, veljali za „tradicionalne dobavitelje“.
- 59 Tak ukrep, ki pelje do tega, da je pri dodelitvi tarifnih kvot znatni del gospodarskih subjektov, ki prevzemajo poslovno tveganje, povezano s proizvodnjo oziroma nabavo pri proizvajalcu in transportom svežih proizvodov, pridržan, spada v okvir pooblastila za odločanje po prostem preudarku, ki je priznано Komisiji pri izvedbi temeljne uredbe, če lahko ta ukrep prispeva k pravilnemu delovanju ureditve uvoza. Poleg tega ni dokazano, da bi lahko ukrep motil uravnoteženo oskrbo skupnega trga, ki jo želi zagotoviti temeljna uredba.

- 60 Na podlagi zgoraj navedenih ugotovitev je mogoče zavrni očitke, da naj bi bile s člani 4 in 5 Uredbe št. 896/2001 kršene meje na Komisijo prenesenih izvedbenih pooblastil. Ta člen zadeva določitev referenčnih količin za tradicionalne dobavitelje A/B in C, torej vprašanje upravljanja tarifnih kvot, ki je neodvisno od spornega upoštevanja primarnih uvozov, ki je osrednja točka prvega in tretjega vprašanja.
- 61 Končno, ni bila podana nobena trditev, ki bi dokazovala, da člen 31 Uredbe št. 896/2001, ker s 1. julijem 2001 razveljavlja prejšnjo izvedbeno uredbo Komisije, to je Uredbo št. 2362/98, ne spoštuje meja izvedbenih pooblastil Komisije.
- 62 Posledično je treba odgovoriti, da pri obravnavanju prvega in tretjega vprašanja za predhodno odločanje ni bil ugotovljen vpliv na veljavnosti členov 3, 4, 5 in 31 Uredbe št. 896/2001.

Načela prepovedi povratne veljave, varstva zaupanja v pravo in pravne varnosti

— Stališča, predložena Sodišču

- 63 Uvozni družbi navajata, da je Komisija uvedla nove pojme, drugačne od tistih, ki so se prej uporabljali v sektorju banan. To naj bi pripeljalo do popolne spremembe sistema, predvidenega v Uredbi št. 404/93, in izključitve uvoznikov z več kot 20-letnimi izkušnjami z upoštevnega trga. Če bi se v letih 1994, 1995 in 1996

uporabljal v členih 3 in 4 Uredbe št. 896/2001 opredeljeni novi pojem „tradicionalni dobavitelj“ za označevanje dobavitelja, bi bile te določbe uporabljene za nazaj, kar bi kršilo načeli pravne varnosti in varstva zaupanja v pravo.

- 64 Komisija trdi, da naj bi bila uporaba referenčnega obdobja, ki po naravi stvari ne bi moglo biti v prihodnosti, nedopustna za razlikovanje med tradicionalnimi dobavitelji in netradicionalnimi dobavitelji v okviru upravljanja carinskih kvot. V zvezi s tem navaja, da je treba v skladu s 14. uvodno izjavo Uredbe št. 404/93 uvozna dovoljenja izdati vsakemu uvozniku „na podlagi povprečne količine banan, ki jo je uvoznik prodal v preteklih letih, za kar so na voljo statistični podatki.“ Izbira let 1994, 1995 in 1996 je popolnoma skladna s predhodno sprejetimi odločitvami in z merili, določenimi v Uredbi št. 404/93, ker naj bi se to referenčno obdobje ujemalo s tistim iz Uredbe št. 2362/98 in kot izhaja iz 5. uvodne izjave Uredbe št. 896/2001, „je to triletno obdobje zadnje obdobje, za katerega ima Komisija dovolj zanesljive podatke o primarnem uvozu“.
- 65 Komisija dalje opozarja, da je Uredba št. 896/2001 v skladu s členom 32 začela veljati 9. maja 2001, vendar se je uporabljala šele od 1. julija 2001. Poleg tega bi morali v skladu s členom 4 te uredbe zadevni tradicionalni dobavitelji vložiti svoje zahteve za določitev referenčne količine najpozneje do 11. maja 2001.
- 66 V teh okoliščinah naj določbe členov 4 in 5 Uredbe št. 896/2001 ne bi imele povratnega učinka. V skladu z natančnim in izčrpnim pravnim okvirom, ki naj bi zajemal časovni načrt in usklajeval posamezne položaje dobaviteljev s potrebnim jamstvom primerne prehode s stare na novo ureditev, bi zadevni dobavitelji lahko

poznali svoje pravice in obveznosti, zato naj načela varstva zaupanja v pravo in pravne varnosti ne bi bila kršena.

— Presoja Sodišča

- 67 Najprej je treba ugotoviti, da je Uredba št. 896/2001 v skladu s členom 32 začela veljati 9. maja 2001, dan po objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*, in se uporablja od 1. julija 2001, to pomeni od določenega trenutka po njeni objavi. V teh okoliščinah načeloma ni mogoče šteti, da ima povratni učinek.
- 68 Okoliščina, da so uvozi v letih 1994, 1995 in 1996 pripeljali do določitve referenčnih količin, s katerimi se uvoznike označi kot tradicionalne dobavitelje A/B ali C, kot taka ni primerna za dokazovanje povratnega učinka Uredbe št. 896/2001, ker ti uvozi nikakor niso predmet razdelitve tarifnih kvot, ki se uporabljajo od 1. julija 2001.
- 69 Zato v tem primeru ne moremo govoriti o kršitvi načela prepovedi povratnega učinka zakonov.
- 70 Glede možnosti sklicevanja na načelo varstva zaupanja v pravo, ta je dana vsakemu gospodarskemu subjektu, pri katerem je institucija Skupnosti zbudila upravičena pričakovanja. Vendar če lahko razumen in preudaren gospodarski subjekt predvidi sprejetje ukrepa Skupnosti, ki lahko vpliva na njegove interese, se v primeru njegovega sprejetja na to načelo ne more sklicevati (sodbi z dne 11. marca 1987 v zadevi Van den Bergh en Jurgens in Van Dijk Food Products proti Komisiji, 265/85,

Recueil, str. 1155, točka 44, in z dne 15. aprila 1997 v zadevi Irish Farmers Association in drugi, C-22/94, Recueil, str. I-1809, točka 25). Čeprav spada načelo varstva zaupanja v pravo med temeljna načela Skupnosti, gospodarski subjekti ne morejo upravičeni zaupati v ohranitev obstoječega položaja, ki ga lahko institucije Skupnosti spremenijo v okviru svojega pooblastila za odločanje po prostem preudarku, zlasti na področju, kot je skupna ureditev trgov, katere cilj je v stalnem prilagajanju spremembam različnih gospodarskih razmer (glej zlasti sodbo z dne 14. oktobra 1999 v zadevi Atlanta proti Evropski skupnosti, C-104/97 P, Recueil, str. I-6983, točka 52).

- 71 V tem primeru je dovolj ugotoviti, da zadevni gospodarski krog ni mogel imeti kakršnega koli upravičenega pričakovanja, da bo Komisija ohranila ureditev uvoza banan iz tretjih držav, ki ni bila predmet številnih sprememb le od sprejetja Uredbe št. 404/93, zlasti v skladu z mednarodnimi obveznostmi Skupnosti v okviru Svetovne trgovinske organizacije, temveč je zahtevala tudi stalno prilagajanje spremembam gospodarskih razmer, ki institucijam Skupnosti pušča prostor za široko pooblastilo za odločanje po prostem preudarku.
- 72 Posledično je treba odgovoriti, da pri obravnavanju drugega vprašanja ni bil ugotovljen vpliv na veljavnost členov 3, 4, 5 in 31 Uredbe št. 896/2001.

Četrto vprašanje

- 73 S četrtem vprašanjem predložitveno sodišče predlaga Sodišču, naj presodi veljavnost člena 6(c) Uredbe št. 896/2001 v zvezi s temeljno pravico do svobodnega opravljanja poklicne dejavnosti.

Stališča, predložena Sodišču

- 74 Uvozni družbi navajata, da člen 6(c) Uredbe št. 896/2001 skrajno omejuje priznanje netradicionalnih dobaviteljev, ker naj ti, v skladu s členom 143 Uredbe št. 2454/93, ne bi smeli biti povezani s tradicionalnim dobaviteljem.
- 75 Vendar naj bi bila posebna in izključna naloga tega člena, da v primerih, v katerih deklarirana carinska vrednost blaga ne bi bila zanesljiva, vzpostavi preprosto domnevo, ki bi jo bilo mogoče izpodbiti z dokazom, da je „transakcijska vrednost lahko sprejemljiva za carinske namene [...]“, kot določa člen 29(1)(d) Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302, str. 1).
- 76 Glede na člen 143 Uredbe št. 2454/93 naj Komisija ne bi samo uporabila s tem členom zajetih povezanih oseb za drugačen namen od tistega, za katerega naj bi bil zasnovan ta člen, ampak naj bi vzpostavila tudi absolutno domnevo obstoja navideznih subjektov ali lažnih in špekulativnih zahtevkov za primer, ko bi bila zadevna družba povezana s tradicionalnim dobaviteljem v skladu z besedilom tega člena, ne da bi imela možnost dokazati svojo dejansko samostojnost in neodvisnost svojega poslovanja.
- 77 Tako podjetji, kot sta uvozni družbi, povezani s tradicionalnimi dobavitelji, ne bi mogli biti udeleženi pri carinskih kvotah niti kot tradicionalni dobavitelj niti kot netradicionalni dobavitelj in bi bili tako popolnoma izključeni s trga banan, ne da bi imeli možnost dokazati svojo neodvisnost, kar naj bi bilo v nasprotju z Uredbo

št. 216/2001 in temeljnimi načeli svobode podjetništva in svobodnega opravljanja poklicne dejavnosti.

- 78 Komisija poudarja, da naj bi bil namen člena 6(c) Uredbe št. 896/2001 v skladu s 7. uvodno izjavo „izogniti se registraciji navideznih subjektov in odobritvi dodeljenih količin za lažne in špekulativne zahtevke“. Nova ureditev naj bi upoštevala nov odnos institucije Skupnosti do „imetnikov zorilnic“ in naj bi pomenila odziv na trgovanje z uvoznimi dovoljenji, s čimer naj bi se ukvarjala zlasti povezana podjetja.
- 79 Obe uvozni družbi naj bi bili povezani z družbo Di Lenardo SpA, ki naj bi se izkazovala kot „tradicionalni dobavitelj“, tako da bi lahko ti družbi znotraj skupine še naprej opravljali svojo poklicno dejavnost, ne da bi utrpeli najmanjšo škodo, in edina pomanjkljivost, ki bi jo utrpeli zaradi člena 6(c) Uredbe št. 896/2001, bi bilo prenehanje upravičenj, ki bi izhajalo iz špekulativnega trgovanja uvoznih dovoljenj s tretjimi.
- 80 Komisija je poleg tega opozorila tudi na to, da bi bilo lahko svobodno opravljanje poklicne dejavnosti na podlagi ustaljene sodne prakse, zlasti v okviru skupne ureditve trga, predmet omejitev, če te omejitve dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa in glede na zasledovani cilj ne pomenijo čezmernega in neznosnega posega, ki bi lahko škodoval samemu bistvu tako zagotovljene pravice (glej sodbi z dne 11. julija 1989 v zadevi Schröder, 265/87, Recueil, str. 2237, točka 15, in z dne 10. januarja 1992 v zadevi Kühn, C-177/90, Recueil, str. I 35, točka 16). V tem primeru naj ne bi bilo sporno, da naj bi omejitve dejavnosti netradicionalnih dobaviteljev, ki niso izpolnjevali meril iz člena 6(c) Uredbe št. 896/2001, ustrezale zahtevi splošnega

interesa. Gospodarski subjekt tudi ne bi mogel uveljavljati pridobljene pravice do ohranitve ugodnega položaja, kot naj bi bila udeležba pri carinskih kvotah, zlasti če bi se tako stanje v določenem trenutku izkazalo za nezdružljivo s pravili skupnega trga (v tem smislu glej sodbo z dne 5. oktobra 1994 v zadevi Nemčija proti Svetu, C-280/93, Recueil, str. I-4973, točka 80).

- 81 Komisija sklepa, da naj ne bi bilo vpliva na veljavnost člena 6(c) Uredbe št. 896/2001.

Presoja Sodišča

- 82 V skladu z ustaljeno sodno prakso je svobodno opravljanje poklicne dejavnosti, kot tudi pravica do lastnine, del splošnih načel prava Skupnosti. Vendar ta načela niso absolutna posebna upravičenja, temveč jih je treba upoštevati glede na njihov družbeni pomen. Posledično je lahko pravica do svobodnega opravljanja poklicne dejavnosti, prav tako kot izvrševanje lastninske pravice, predmet omejitev, če te omejitve dejansko ustrezajo ciljem javnega interesa in glede na zasledovani cilj ne pomenijo čezmernega in neznosnega posega, ki bi lahko škodoval samemu bistvu zagotovljenih pravic (glej predvsem sodbe z dne 17. oktobra 1995 v zadevi Fishermen's Organisations in drugi, C-44/94, Recueil, str. I-3115, točka 55; z dne 28. aprila 1998 v zadevi Metronome Musik, C-200/96, Recueil, str. I-1953, točka 21, in z dne 10. julija 2003 v zadevi Booker Aquaculture in Hydro Seafood, C-20/00 in C-64/00, Recueil, str. I-7411, točka 68).

- 83 Glede na to je treba ugotoviti, da člen 6(c) Uredbe št. 896/2001 omejuje svobodno opravljanje poklicne dejavnosti toliko, kolikor osebe, ki ne ustrezajo opredelitvi „netradicionalnega dobavitelja“ v smislu tega člena, ker so povezane s tradicionalnim dobaviteljem v skladu s členom 143 Uredbe št. 2454/93, nimajo pravice do udeležbe pri carinskih kvotah kot netradicionalni dobavitelj.
- 84 Vendar kot je Komisija pravilno poudarila, taka omejitev, kot izhaja iz 7. uvodne izjave Uredbe št. 896/2001, ustreza cilju splošnega interesa, namreč boju proti špekulativnim ali lažnim dejanjem na področju izdaje uvoznih dovoljenj, pri čemer je tako izključena možnost za tradicionalnega dobavitelja, ki je že udeležen pri carinski kvoti, da bi ponovno sodeloval pri isti kvoti kot netradicionalni dobavitelj po drugem dobavitelju, s katerim je povezan. Izpolnitev takega cilja prispeva celo k redni oskrbi skupnega trga, ki jo želi zagotoviti ureditev Skupnosti.
- 85 Poleg tega člen 6(c) Uredbe št. 896/2001 glede na ta cilj ni čezmeren in neznosen poseg, ki bi lahko škodoval samemu bistvu pravice do svobodnega opravljanja poklicne dejavnosti.
- 86 Dejansko je Komisija, ne da bi ji uvozni družbi nasprotovali, opozorila na to, da naj člen 11(1) Uredbe št. 2362/98 v tem smislu ne bi veljal. V skladu s to določbo bi se morale države članice prepričati, da so „novi dobavitelji“ v Skupnosti opravljali uvozno dejavnost in delovali na svoj račun kot avtonomna gospodarska enota. Če bi obstajal dvom o izpolnitvi tega pogoja, bi moral zadevni dobavitelj, da bi bil njegov zahtevek lahko razglašen za dopustnega in dokazana samostojnost njegovega poslovanja, predložiti pristojnemu nacionalnemu organu dokaz, ki bi ga ta štel za „zadovoljivega“. Tako lahko člen 6(c) Uredbe št. 896/2001 učinkoviteje prepreči, da

bi se predpisi Skupnosti obšli s špekulativnimi in lažnimi dejanji, ne da bi obenem odpravil vsako možnost za uvoz banan v Skupnost. Ta možnost je vsekakor omejena z naravo povezav med zadevnimi gospodarskimi subjekti.

- 87 Poleg tega lahko boj zoper špekulativna ali lažniva dejanja, ki zaradi vključitve navideznih subjektov povišujejo udeležbo tradicionalnih dobaviteljev pri carinskih kvotah, določenih pravzaprav za netradicionalne dobavitelje, novim dobaviteljem, če bi se izkazal za učinkovitega, omogoči, da so udeleženi na trgu in s tem popolnoma razvijejo svojo gospodarsko dejavnost.
- 88 Na koncu je treba odgovoriti, da pri obravnavi četrtega vprašanja ni bil ugotovljen vpliv na veljavnost člena 6(c) Uredbe št. 896/2001.

Stroški

- 89 Stroški Komisije, ki je Sodišču predložila svoja stališča, se ne povrnejo. Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE (drugi senat)

na vprašanja, ki mu jih je s sklepoma z dne 16. januarja 2002 predložilo Tribunale amministrativo regionale per il Veneto, razsodilo:

Pri obravnavi vprašanj za predhodno odločanje ni bil ugotovljen vpliv na veljavnost členov 1, 3, 4, 5, 6(c), in 31 Uredbe Komisije (ES) št. 896/2001 z dne 7. maja 2001 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta (EGS) št. 404/93 glede režimov uvoza banan v Skupnost.

Timmermans

Puissochet

Schintgen

Macken

Colneric

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 15. julija 2004.

Sodni tajnik

Predsednik drugega senata

R. Grass

C. W. A. Timmermans